

СТРОЙОВИЙ СТАТУТ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Про Стройовий статут Збройних Сил України

*Документ 549-XIV, чинний, поточна редакція — Редакція від 01.10.2020,
підстава - 680-IX.*

Зміст

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 22-23, ст.195)

Стройовий статут Збройних сил України

Розділ I. Загальні положення

1. Строї та управління ними

2. Обов'язки військовослужбовців перед шикуванням і в строю

Розділ II. Стройові прийоми і рух без зброї та із зброєю

1. Стройові прийоми і рух без зброї

2. Стройові прийоми і рух із зброєю

Розділ III. Виконання військового вітання, вихід із строю, повернення у стрій та підхід до начальника

1. Виконання військового вітання

2. Вихід із строю, повернення у стрій. Підхід до начальника та відхід від нього

Розділ IV. Строї відділення, взводу, роти, батальйону та полку в пішому порядку.

1. Строї відділення

2. Строї взводу.

3. Строї роти

4. Строї батальйону.

5. Строї полку.

Розділ V. Строї взводу, роти, батальйону та полку на машинах

1. Загальні положення

2. Строї взводу.

3. Строї роти

4. Строї батальйону.

5. Строї полку.

6. Виконання військового вітання

Розділ VI. Стройовий огляд роти, батальйону та полку.

1. Загальні положення

2. Стройовий огляд у пішому порядку.
Розділ VII. Положення бойового прапора військової частини у строю, його винесення та віднесення
Розділ VIII. Дії військовослужбовців, підрозділів і військових частин, які беруть участь у парадах і почесних вартах

1. Паради військ

2. Почесні варти

Додаток 1 до Стройового статуту (стаття 18).

Додаток 2 до Стройового статуту (стаття 18).

Додаток 3 до Стройового статуту (стаття 190).

Додаток 4 до Стройового статуту (стаття 212).

Додаток 5 до Стройового статуту.

Додаток 6 до Стройового статуту.

Додаток 7 до Стройового статуту.

Додаток 8 до Стройового статуту (стаття 186).

Додаток 9 до Стройового статуту.

Додаток 10 до Стройового статуту.

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 22- 23, ст.195)

[Із змінами, внесеними згідно із Законами
№ 2171-III від 21.12.2000, ВВР, 2001, № 9, ст.38
№ 662-IV від 03.04.2003, ВВР, 2003, № 27, ст.209
№ 1420-IV від 03.02.2004, ВВР, 2005, № 3, ст.76
№ 1414-VI від 02.06.2009, ВВР, 2009, № 41, ст.600
№ 1900-VI від 16.02.2010, ВВР, 2010, № 19, ст.151
№ 5404-VI від 02.10.2012, ВВР, 2013, № 41, ст.550
№ 877-VII від 13.03.2014, ВВР, 2014, № 15, ст.326
№ 1194-VII від 09.04.2014, ВВР, 2014, № 25, ст.890
№ 1952-VIII від 16.03.2017, ВВР, 2017, № 17, ст.205
№ 2587-VIII від 04.10.2018, ВВР, 2018, № 44, ст.357
№ 205-IX від 17.10.2019, ВВР, 2020, № 3, ст.24
№ 680-IX від 04.06.2020, ВВР, 2020, № 46, ст.392]

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Затвердити Стройовий статут Збройних Сил України (додається).
2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л.КУЧМА

**м. Київ 24 березня 1999
року № 549-XIV**

**ЗАТВЕРДЖЕНО Законом
України від 24 березня
1999 року № 549-XIV**

Стройовий статут Збройних сил України

[У тексті Статуту слова «Товаришу (пане)» та «товаришу (пане)» в усіх відмінках і числах замінено словом «Товаришу» та «товаришу» у відповідному відмінку і числі згідно із Законом № 1420-IV від 03.02.2004]

[У тексті Статуту слова «Рядовий» замінено словом «Солдат» згідно із Законом № 1952-VIII від 16.03.2017]

[У тексті Статуту слова «Товаришу», «товаришу» та «Товариші», «товариші» замінено відповідно словами «Пане (пані)», «пане (пані)» та «Панове», «панове» згідно із Законом № 2587-VIII від 04.10.2018]

Цей Статут визначає стройові прийоми і рухи без зброї та із зброєю; строї підрозділів та військових частин у пішому порядку і на машинах; порядок виконання військового вітання, проведення стройового огляду; місце Бойового Прапора військової частини у строю, порядок його внесення і винесення; обов'язки військовослужбовців перед шиккуванням і в строю та вимоги до їх стройового навчання.

Статут обов'язковий для всіх військових частин, управлінь, штабів, організацій, установ і військових навчальних закладів.

Екіпажі кораблів та інші підрозділи Військово-Морських Сил керуються цим Статутом, якщо інше не визначено корабельним Статутом Військово-Морських Сил України.

Дія цього Статуту поширюється на військовослужбовців Служби зовнішньої розвідки України, Служби безпеки України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України,

Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, Державної спеціальної служби транспорту, Управління державної охорони України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, органів спеціального призначення з правоохоронними функціями.

[Частина четверта преамбули із змінами, внесеними згідно із Законами № 2171-III від 21.12.2000, № 662-IV від 03.04.2003, № 1414-VI від 02.06.2009; в редакції Закону № 5404-VI від 02.10.2012; із змінами, внесеними згідно із Законами № 877-VII від 13.03.2014, № 1194-VII від 09.04.2014; в редакції Закону № 205-IX від 17.10.2019]

Положення цього Статуту поширюються на військовозобов'язаних та резервістів під час проходження ними зборів.

[Преамбулу доповнено частиною п'ятою згідно із Законом № 205-IX від 17.10.2019]

Розділ І. Загальні положення

1. Стрії та управління ними

1. Стрій — визначене Стройовим статутом Збройних Сил України (далі — Статут) розміщення військовослужбовців, підрозділів і частин для їх спільних дій у пішому порядку та/або на машинах.

2. Шеренга — стрій, у якому військовослужбовці розміщені один біля одного на одній лінії.

Лінія машин — стрій, у якому машини розміщені на одній лінії одна біля одної.

3. Фланг — правий (лівий) край строю. Під час поворотів строю назви флангів не змінюються.

4. Фронт — бік строю, до якого військовослужбовці повернені обличчям, а машини — лобовою частиною.

5. Тильний бік строю — бік, протилежний фронту.

6. Інтервал — відстань по фронту між військовослужбовцями (машинами), підрозділами та частинами.

7. Дистанція — відстань у глибину між військовослужбовцями (машинами), підрозділами та частинами.

8. Ширина строю — відстань між флангами.

9. Глибина строю — відстань від першої шеренги (військовослужбовця, що стоїть попереду) до останньої шеренги (військовослужбовця, що стоїть позаду), а під час дій на машинах — відстань від першої лінії машин (машини, що стоять попереду) до останньої лінії машин (машини, що стоять позаду).

10. Двошеренговий стрій — стрій, у якому військовослужбовці однієї шеренги розміщені за військовослужбовцями іншої шеренги на відстані одного кроку (витягнутої руки, покладеної долонею на плече військовослужбовця, що стоїть попереду). Шеренги поділяються на першу та другу. Після повороту строю назви шеренг не змінюються.

Ряд — два військовослужбовці, що стоять у двошеренговому строю один за одним. Якщо за військовослужбовцем першої шеренги не стоїть військовослужбовець другої шеренги, такий ряд називається неповним; останній ряд завжди має бути повним.

Після повороту двошеренгового строю кругом військовослужбовець неповного ряду самостійно стає у першу шеренгу.

11. Одношеренговий (шеренга) і двошеренговий строї можуть бути зімкнутими або розімкнутими.

У зімкнутому строю військовослужбовці в шеренгах розміщені по фронту один від одного з інтервалами на ширину долоні між ліктями.

У розімкнутому строю військовослужбовці в шеренгах розміщені по фронту один від одного з інтервалами на один крок або з інтервалами, які визначає командир.

12. Колона — стрій, у якому військовослужбовці або підрозділи (машини) розміщені один (одна) за одним (одною) на дистанціях, установлених цим Статутом або командиром.

Колони можуть бути вишикувані по одному, по два, по три, по чотири та більше військовослужбовців.

Колони застосовуються для шикування військовослужбовців, підрозділів і частин у розгорнутий або похідний стрій.

13. Розгорнутий стрій — стрій, у якому військовослужбовці, підрозділи (машини) вишикувані на одній лінії по фронту в одношеренговому чи двошеренговому строю (в лінію машин) або в лінію колон з інтервалами, встановленими цим Статутом або командиром.

Розгорнутий стрій застосовується для проведення перевірок, розподілу, оглядів, парадів, а також в інших необхідних випадках.

14. Похідний стрій — стрій, у якому підрозділ вишикуваний у колону або підрозділи в колонах вишикувані один за одним на дистанціях, установлених цим Статутом або командиром. Похідний стрій застосовується для пересування підрозділів, проходження урочистим маршем або з піснею та в інших необхідних випадках.

15. Напрямний — військовослужбовець (підрозділ, машина), що рухається на чолі строю у визначеному напрямку. За напрямним має переміщуватися решта військовослужбовців (підрозділів, машин).

Замикаючий — військовослужбовець (підрозділ, машина), який рухається останнім у колоні.

Лінійний — військовослужбовець, призначений для позначення лінії шикування підрозділів і частин, а також лінії проходження урочистим маршем.

16. Управління строєм здійснюється командами та розпорядженнями, які подає командир голосом, сигналами та особистим прикладом і які передаються за допомогою технічних і рухових засобів.

Команди та розпорядження можуть передаватися колоною через командирів підрозділів (старших машин) і спостерігачів.

У строю старший командир перебуває там, звідки йому зручніше командувати. Інші командири здійснюють управління, залишаючись на місцях, установлених цим Статутом або старшим командиром.

Командирам підрозділів від роти^[1] і вище в похідному строю батальйону та полку дозволяється виходити із строю лише для подання команд і перевірки їх виконання.

Управління в машині здійснюється командами та розпорядженнями, які подаються голосом і з допомогою засобів внутрішнього зв'язку.

17. Команди поділяються на підготовчу та виконавчу, проте можуть бути лише виконавчі.

Підготовча команда подається чітко (виразно), гучно і протяжно, щоб військовослужбовці зрозуміли, яких дій вимагає від них командир.

За підготовчою командою військовослужбовці, які перебувають в строю, приймають стройове положення, під час руху переходять на стройовий крок, а поза строєм повертаються в бік начальника й приймають стройове положення.

Виконавча команда (далі друкується великими літерами) подається після паузи гучно, уривчасто і чітко. Така команда здійснюється негайно і точно.

З метою привернути увагу підрозділу або окремого військовослужбовця в підготовчій команді, у разі потреби, називається підрозділ або військове звання військовослужбовця. Наприклад: «Взвод (3-й взвод) — СТІЙ»; «Солдат Левченко, кру-ГОМ».

Під час виконання прийомів із зброєю у підготовчій команді може зазначатися назва зброї, наприклад: «Автомати на — ГРУДИ»; «Кулемети на ре-МІНЬ» тощо.

Гучність голосу під час подання команди змінюється залежно від ширини і глибини строю, рапорт віддається чітко, без різкого підвищення голосу.

18. Сигнали для управління строєм та управління машиною зазначені в додатках 1 і 2 до цього Статуту.

У разі потреби командир підрозділу (частини) призначає додаткові сигнали для управління строєм.

19. Команди (сигнали), які стосуються усіх підрозділів, приймаються негайно і виконуються всіма командирами підрозділів, командирами і старшими машин.

Під час подання команди сигналом попередньо подається сигнал «УВАГА», а якщо команда стосується тільки одного з підрозділів, то подається сигнал, який стосується цього підрозділу. Відповідні сигнали, що

позначають підрозділи, встановлюються командиром частини (підрозділу).

Готовність до прийняття команди сигналом також позначається сигналом «УВАГА».

Прийняття сигналу підтверджується його повторенням або поданням відповідного сигналу своєму підрозділові.

20. Щоб припинити виконання прийому, подається команда «ВІДСТАВИТИ». За цією командою приймається положення, яке було до виконання прийому.

21. Під час навчання допускається виконання зазначених у цьому Статуті стройових прийомів і рухів за розподілом, а також з допомогою підготовчих вправ, наприклад: «Автомат на груди, за розподілом: роби — РАЗ, роби — ДВА, роби — ТРИ»; «Праворуч, за розподілом: роби — РАЗ, роби — ДВА».

22. У разі формування збірних команд військовослужбовців проводиться їх стройовий розподіл на підрозділи. Для розподілу військовослужбовці шикуються у двошеренговий стрій та розподіляються за загальною нумерацією, як викладено у статті 103 цього Статуту. Після цього, залежно від чисельності команди, проводиться розподіл послідовно на роти, взводи та відділення й призначаються командири цих підрозділів.

Для участі в парадах, а також в інших випадках підрозділ за наказом командира може шикуватися в загальну колону по три, по чотири та більше. При цьому шиккування проводиться, як правило, за зростом (ранжиrom).

23. Шиккування військовослужбовців, підрозділів здійснюється за командою «СТАВАЙ». За цією командою треба швидко стати в стрій на визначені цим Статутом інтервал і дистанцію, підбори поставити разом, а носки розвести по лінії фронту на ширину стопи; дивитися прямо перед собою.

24. Під час подання команд для підрозділів родів військ і спеціальних військ замість назв «відділення», «взвод», «рота», «батальйон» і «полк» називають назви підрозділів і частин, прийняті у родах військ і спеціальних військах Збройних Сил України.

2. Обов'язки військовослужбовців перед шиккуванням і в строю

25. Командир зобов'язаний:

визначити місце, час, порядок шиккування, форму одягу та спорядження, а також озброєння і техніку; у разі потреби призначати спостерігача;

перевіряти й знати наявність у строю підлеглих свого підрозділу (підрозділів, частини), озброєння, техніки, боєприпасів, засобів індивідуального захисту та шанцевого інструменту;

перевіряти зовнішній вигляд підлеглих, а також наявність спорядження і правильність його припасування;

підтримувати дисципліну в строю і вимагати точного виконання підрозділами команд і сигналів, а військовослужбовцями — своїх обов'язків у строю;

під час подання команд у пішому строю приймати стройове положення;

проводити зовнішній огляд озброєння і техніки, якщо підрозділи шикуються з нею; перевіряти наявність і справність обладнання для перевезення особового складу, а також правильність кріплення матеріальної частини, що перевозиться; нагадувати особовому складові заходи безпеки; під час руху додержуватися визначених дистанцій, швидкості та правил руху.

26. Військовослужбовець зобов'язаний:

перевіряти справність своєї зброї, закріплених за ним озброєння й техніки, боєприпасів, засобів індивідуального захисту, шанцевого інструменту, обмундирування та спорядження;

мати коротку охайну зачіску;

охайно заправляти обмундирування, правильно надівати та припасовувати спорядження, допомагати

товаришеві усувати помічені недоліки;

знати своє місце в строю, ставати до строю швидко, без метушні; під час руху зберігати рівняння, інтервал і дистанцію; не виходити із строю (машини) без дозволу;

у строю без дозволу не розмовляти, додержуватися цілковитої тиші; бути уважним до наказів (розпоряджень) і команд (сигналів) свого командира, виконувати їх швидко й точно, не заважаючи іншим;

передавати накази (розпорядження), команди (сигнали) без перекручень, гучно й чітко.